

Тема. Зовнішня політика незалежної України

Основні засади:

- Багатовекторність
- Добросусідство
- Позаблоковість
- Без'ядерний статус

Основні події 1 пол. 1990-х рр.:

- Міжнародне визнання України
- 1992р. - Президент України *Л.Кравчук* підписав Заключний акт *Наради з безпеки та співробітництва в Європі*
- **5 грудня 1994р. – підписання Будапештського меморандуму** (Україна – Л.Кучма, США – Б.Клінтон, Великобританія – Дж. Мейджор, росія- Б. Єльцин): ядерна зброя в обмін на гарантії безпеки та суверенітету: «поважати незалежність і суверенітет та існуючі кордони України. ...підтверджують їх зобов'язання утримуватися від загрози силою чи її використання проти територіальної цілісності чи політичної незалежності України, і що ніяка їхня зброя ніколи не буде використовуватися проти України, крім цілей самооборони або яким іншим чином згідно зі Статутом Організації Об'єднаних Націй.
- 1995р. – вступ до Ради Європи

Пошуки зовнішньополітичних орієнтирів наприкінці ХХ — на початку ХХІ ст.	
Російський вектор	<ul style="list-style-type: none">• Лютий 1992р. – встановлення дип. відносин. російська федерація - найбільший торговий партнер України.• 1995р. – розподіл Чорноморського флоту<ul style="list-style-type: none">• 31 травня 1997 р. - укладення «Великого договору» - Договору про дружбу, співпрацю і партнерство між Україною та росією. Угода про дозвіл на перебування Чорноморського флоту росії у Севастополі до 2017р.• Квітень 2010 р. – Харківські угоди: продовження перебування Чорноморського флоту у Севастополі до 2042р. в обмін на знижку за газ.• 2003р. – Тузлинська криза• 2004р. – втручання у президентські вибори• 2005-2006рр. – газова криза. У березні 2005 російська газова монополія Газпром зажадала від України платити за газ з 2006 за цінами, близькими до європейських (біля \$250 за 1000 м³). При цьому сама Російська Федерація купувала газ у Туркменістані за ціною \$44 за 1000 м³. Газпром намагався збільшити прибуток від продажу газу на суму від 3 до 5 мільярдів доларів США щорічно. При цьому, шляхом підняття цін на газ в Україні, російський уряд бажав захопити частину російського ринку металургії, на якому українські компанії успішно конкурували з російськими. Попри те, що економічні причини існували й раніше, російський уряд не поспішав здійснювати різких дій, припасуючи їх як засіб політичного тиску, і почав підняття цін тільки після зміни зовнішньополітичного курсу України у напрямку Заходу.• «Торгові війни»: 2012р. – «сирна війна», 2013р. – «шоколадна війна».

Євро-атлантичний вектор	<p>Стратегічним напрямком розвитку Україна обрала інтеграцію до європейського економічного і політико-правового простору; формальне закріплення такого курсу Постановою Верховної Ради України «Про основні напрями зовнішньої політики України» (1993 р.).</p> <p>Проголошення вступу до Європейського Союзу (ЄС) ключовим напрямом зовнішньої політики і стратегічною метою України на найвищому державному рівні.</p> <p>14 червня 1994 р. — підписання між Україною та ЄС Угоди про партнерство та співробітництво (УПС), а також про залучення держави до співробітництва у сфері зовнішньої політики та політики безпеки ЄС. Співробітництво з НАТО:</p> <ul style="list-style-type: none">• 1994 р. — участь у програмі НАТО «Партнерство заради миру»;• 1997 р. — Хартія про особливе партнерство між Україною та НАТО;• 1998, 2001 рр. — допомога НАТО в подоланні наслідків повеней у Закарпатті. <p>2010 р. - розширення співпраці з НАТО за такими напрямками:</p> <ul style="list-style-type: none">• більш активна участь у плануванні навчань;• участь у маневрах, які проводяться в масштабі НАТО;• загальне навчання і тренування авіаційних екіпажів із можливістю використання авіаційної техніки, яка стоїть на озброєнні країн-членів НАТО тощо
-------------------------	--